

POZNATI ZNANSTVENICI IZ SVIJETA KEMIJE

ALFRED NOBEL

Alfred Nobel rođen je 21. listopada 1833. godine u Stockholmu. Njegov otac Immanuel Nobel, izumitelj ,posebno se zanimao za korištenje baruta, u ono vrijeme praktično jedinog poznatog eksploziva, pa je to svoje zanimanje prenio i na sina.

Alfredova se obitelj 1842. preselila u Rusiju, zbog očeva posla, gdje je Alfred imao najbolje učitelje, iako nije išao u školu. Alfred je učio jezike i kemiju, a sa 18 godina otišao je na četiri godine u SAD gdje je kraće vrijeme radio i studirao kod John Ericssona.

Nakon kraja Krimskog rata 1856.g. obiteljska tvornica je propadala, pa se Alfred odlučio posvetiti istraživanju eksploziva, osobito sigurnoj proizvodnji nitroglicerina u kojem je vidio veliku zaradu u širokoj industrijskoj namjeni.

3. rujna 1864. u njihovoj tvornici u Stockholmu dogodila se velika eksplozija u kojoj su život izgubila petorica radnika, uključujući i Alfredovog najmlađeg brata Emila. Zbog ove je nesreće Alfred 1865. izumio svoj najvažniji izum - detonacijsku kapsulu koja je sadržavala živin fluminat, osjetljiv eksploziv, pomoću kojeg se nitroglicerina mogao sigurno paliti. Taj upaljač bio je osnova za svu daljnju tehnologiju eksploziva.

Svoje je otkriće Alfred Nobel unaprijedio preradom nitroglicerina u krutu materiju kojom bi se moglo rukovati i to tako da se infuzorijska zemlja namoči u njemu.

Tako je nastao eksploziv, nalik na tijesto, koji je bio za 25 % slabiji od čistog nitroglicerina, ali unatoč tomu mnogo snažniji od baruta . Iako je postojala priča da je Nobel slučajno nabasao na svoj izum, naklapanja su opovrgnuta.

Kasnije je Nobel izumio gelignit (mješavina nitroglicerina i bezdimnog baruta ili nitroceluloze) koji je bio snažniji i s njim se lakše manipuliralo nego s dinamitom.

Alfred Nobel je izabran za člana Kraljevske Švedske Akademije znanosti 1884. g., koja će kasnije birati dva laureata Nobelove nagrade, a 1893. g. dobio je i počasni doktorat Sveučilišta u Uppsali

Alfred Nobel je preminuo 10. prosinca 1896. godine u San Remu od posljedica krvarenja u mozgu. Na dan njegove smrti u Stockholmu se svake godine dodjeljuje Nobelova nagrada.

Četiri godine nakon njegove smrti, 29. lipnja 1900. godine utemeljena je Nobelova nagrada, a 1901. godine dodijeljene su prve nagrade za fiziku, kemiju, medicinu, književnost i mir. Kada je uprava Nobelove nagrade raspravljala o područjima za koja će se dodijeljivati nagrada u raspravu se umiješala i austrijska barunica Berta Kinsky von Tettau, životna ljubav Alfreda Nobela i jedna od

najvažnijih osoba tadašnjeg pacifističkog pokreta. Ona je Nobelovoj zakladi predložila da utemelji nagradu za mir.

ZANIMLJIVOSTI :

- Alfred Nobel patentirao je čak 355 izuma.
- Alfred Nobel : " Predstavili su me kao 'genija zla', kao 'trgovca smrću', a ja sam samo radio za dobrobit čovječanstva. Jedini cilj mog života bio je širiti znanje, uvjeren da to znači prije svega širiti blagostanje"
- Nakon svoje smrti bogatstvo od 31,5 milijuna švedskih kruna, Alfred Nobel je ostavio cijelom čovječanstvu uz riječi : "Ovaj kapital, kojim će izvršitelj oporuke operirati u sigurnim vrijednosnicama, trebao bi biti temelj za fond čija će godišnja kamata biti podijeljena kao nagrada onima koji su u protekloj godini učinili najviše koristi za čovječanstvo. Kamata će biti podijeljena na pet jednakih dijelova..."
- Osim švedskog, Alfred Nobel izvrsno je govorio : ruski, francuski, engleski i njemački jezik
- Nobel nije predvidio nagradu za matematiku pa postoje priče da je za to kriva žena koju je Nobel navodno volio, a koja je bila ljubavnica poznatog švedskog matematičara Goste Mittag-Lefflera.
- U čast Alfreda Nobela je nazvan kemijski element nobelij otkriven 1956.g.
- Alfred Nobel napisao je i dramu "Nemesis", tragedija u četiri čina o žrtvi incesta. Nakon njegove smrti uništeno je cijelo izdanje i preostala su samo tri primjerka jer se djelo smatralo preskandaloznim .
- Do sada je Nobelovu nagradu primilo 776 ljudi (od čega samo 33 žene) i to 750 pojedinaca i 18 organizacija. Neki dobitnici bili su nagrađeni više od jednom.

Literatura:

<https://www.google.hr/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&cad=rja&uact=8&ved=0ahUK EwjQUn9->

8zJAhVFjSwKHRWQAisQFgggMAA&url=https%3A%2F%2Fhr.wikipedia.org%2Fwiki%2FAlfred_Nobel&usg=AFQjCNFIDVzGLEAmNAQyu-mAXdtFLqKNeA&bvm=bv.109332125,d.bGg

http://www.google.hr/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=4&cad=rja&uact=8&sqi=2&ved=0ahUKEwi1v_ql_MzJAhXLiywKHfhNARKQFggxMAM&url=http%3A%2F%2Fwww.psihijatrija.com%2Fp_sihijatrija%2FNOVO%2FNobel%2520biografija.htm&usg=AFQjCNHEFdldJ6RCN-MaR3162p6Js0a11A&bvm=bv.109332125,d.bGg

http://www.google.hr/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=3&cad=rja&uact=8&sqi=2&ved=0ahUKEwi1v_ql_MzJAhXLiywKHfhNARKQFggxMAM&url=http%3A%2F%2Fwww.dw.com%2Fhr%2Ftko-je-bio-alfred-nobel%2Fa-3726775&usg=AFQjCNGbjn3nBI8KWnFsGvTjAauWoqf7A&bvm=bv.109332125,d.bGg

